Dört ve beş basamaklı sayılar

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Dört basamaklı doğal sayılar

Binliği tanıyalım

Doğal sayılar **0, 1, 2, 3, ...** diye devam eder. Sayıları yazmak için 0'dan 9'a kadar **on rakam** kullanırız. Dört basamaklı doğal sayılar **1000 ile 9999** arasındadır. 999'dan sonra 1000 gelir.

10 yüzlük = 1 binlik

1000 = 10 yüzlük = 100 onluk = 1000 birlik. Dört basamaklı sayıyı okurken önce binler basamağını, sonra kalan üç basamağı okuruz. 1000, "bin" diye okunur; "bir bin" denmez. Başta 0 bulunmaz; 0472 dört basamaklı bir sayı değildir.

Örnekleri inceleyelim

2387: İki bin üç yüz seksen yedi

4052: Dört bin elli iki

6700: Altı bin yedi yüz

8009: Sekiz bin dokuz

9090: Dokuz bin doksan

Sıfırın görevini anlayalım

5046 sayısında 5 binlik, 0 yüzlük, 4 onluk ve 6 birlik vardır. Okurken sıfırı söylemeyiz: **beş bin kırk altı**. Ancak yazarken yüzler basamağının boş olduğunu göstermek için 0 gerekir. 546 yazarsak başka bir sayı oluşur.

Kendini dene: "Yedi bin iki yüz beş" nasıl yazılır?
Cevap: 7205. Onlar basamağına 0 yazılır.

Beş basamaklı doğal sayılar

On binliğe geçelim

Beş basamaklı doğal sayılar **10 000 ile 99 999** arasındadır. 9999'dan sonra 10 000 gelir. En solda **on binler basamağı** vardır. Bir on binlik, 10 binlikten oluşur.

Sayının iki parçasını oku

10 000 = 10 binlik = 100 yüzlük = 1000 onluk. Önce soldaki iki rakamı oku, "bin" de, sonra son üç rakamı oku. **47 206 → kırk yedi bin iki yüz altı.** Bölükleri ayıran boşluk okumayı kolaylaştırır; sayının içinde yeni bir basamak oluşturmaz.

Örnekleri inceleyelim

18 432: On sekiz bin dört yüz otuz iki

32 070: Otuz iki bin yetmiş

56 008: Elli altı bin sekiz

70 400: Yetmiş bin dört yüz

91 005: Doksan bir bin beş

Okunuştan sayıya ulaşalım

"Altmış üç bin yirmi dört": Binler bölümüne 63, birler bölümüne 024 yaz: **63 024**. Son üç basamağı 24 diye eksik bırakarak 6324 yazma. Bin sözcüğünden sonraki kısım üç basamaklık yeri doldurmalıdır.

Kendini dene: "Kırk iki bin üç" nasıl yazılır?
Cevap: 42 003. Sıfırlar yüzler ve onlar basamaklarını korur.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Altı basamaklı doğal sayılar

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Yüz binliği tanıyalım

Altı basamaklı doğal sayılar **100 000 ile 999 999** arasındadır. 99 999'dan sonra 100 000 gelir. Soldaki ilk basamağın adı **yüz binler basamağı**dır. Bir yüz binlik, 10 on binliktir.

Bölük bölük okuma

100 000 = 100 binlik = 1000 yüzlük = 10 000 onluk.
Sayıyı sağdan üçlü gruplara ayır. Soldaki grubu oku ve "bin" de. Sağdaki grubu oku. **263 418 → iki yüz altmış üç bin dört yüz on sekiz.** 000 olan son bölük okunmaz: 420 000 → dört yüz yirmi bin.

Örnekleri inceleyelim

158 246	Yüz elli sekiz bin iki yüz kırk altı
307 019	Üç yüz yedi bin on dokuz
480 600	Dört yüz seksen bin altı yüz
605 002	Altı yüz beş bin iki
920 080	Dokuz yüz yirmi bin seksen

Sıfırları yerlerine yaz

"Yedi yüz iki bin kırk": Soldaki bölük 702, sağdaki bölük 040 olur. Sayı **702 040** yazılır. Bu sayıda on binler, yüzler ve birler basamağında 0 vardır. Okumadığımız sıfırları yazıda atlamayız.

Kendini dene: En büyük beş basamaklı sayıdan bir sonraki sayı hangisidir?
Cevap: 100 000. Yeni bir basamak açılır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Basamak tablosu ve abaküs

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Her sütunun bir görevi var

Bir sayıda rakamın bulunduğu yere **basamak** denir. Sağdan sola birler, onlar, yüzler, binler, on binler ve yüz binler diye ilerleriz. Abaküste her çubuk bir basamağı, üzerindeki boncuk sayısı o basamağın rakamını gösterir.

Abaküsü nasıl okuruz?

Önce çubukların altındaki basamak adlarını incele. Boncukları say ve rakamları kendi sütunlarına yaz. **Boş çubuk 0** demektir; çubuğu atlama. Sonra rakamları soldan sağa birleştir. Örneğin 2, 0, 4, 3, 0, 5 boncuk: **204 305**.

Abaküste 204 305

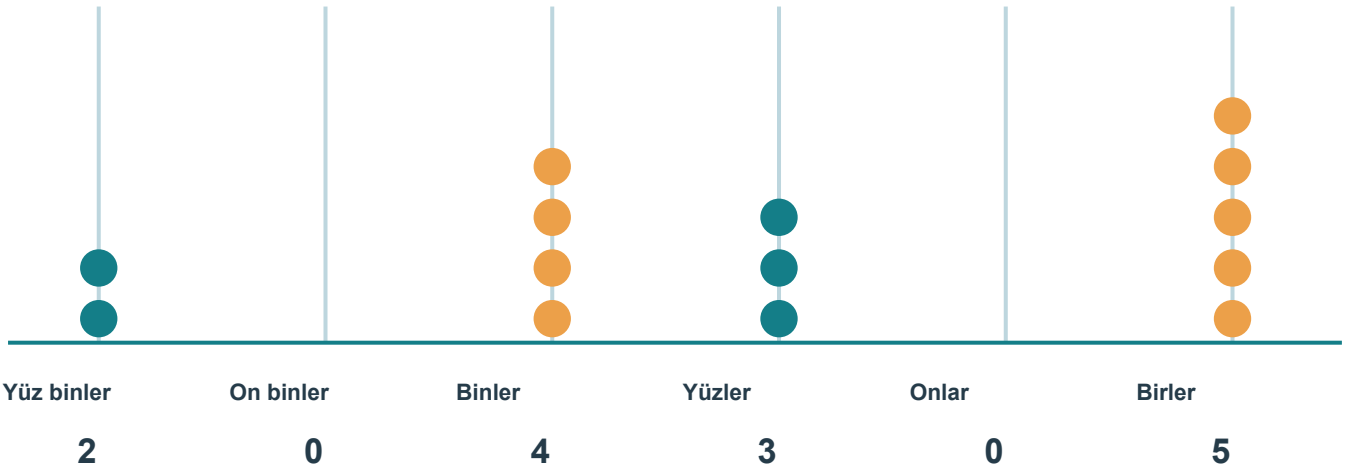

Tablodan sayıya

Sütunlar soldan sağa **Yüz binler | On binler | Binler | Yüzler | Onlar | Birler** olsun. Rakamlar **3 | 1 | 0 | 6 | 2 | 8** ise sayı **310 628** olur. Okunuşu: üç yüz on bin altı yüz yirmi sekiz.

Kendini dene: 6 basamaklı abaküste boncuklar 4, 0, 2, 0, 1, 7 ise sayı nedir?
Cevap: 402 017. Boş çubuklar sıfırla gösterilir.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Ritmik sayma, bölük ve basamak

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Yüzer ve biner ritmik sayma

Her adımda aynı miktarı değiştir

İleriye doğru **yüzer** sayarken 100 ekler, geriye doğru sayarken 100 çıkarırız. **Biner** sayarken aynı işlemleri 1000 ile yaparız. Saymanın başlangıcı tam yüzlük veya binlik olmak zorunda değildir.

Basamak geçişlerine dikkat

9700 + 100 = 9800; **9900 + 100 = 10 000**.
3250 + 1000 = 4250; **10 250 - 1000 = 9250**.
Yüzer saymada onlar ve birler; biner saymada son üç basamak değişmez. Soldaki basamaklarda elde veya eksilme oluşabilir.

Örnekleri inceleyelim

İleri yüzer: 2400, 2500, 2600, 2700

Geri yüzer: 5100, 5000, 4900, 4800

İleri biner: 1750, 2750, 3750, 4750

Geri biner: 8300, 7300, 6300, 5300

Sınırı geçelim: 9800, 9900, 10 000, 10 100

Kaç adım ilerledik?

4600'den başlayıp 3 kez yüzer ilerleyelim: 4700, 4800, 4900. Sonuç 4900'dür. Başlangıç sayısı ilk terimdir; "3 adım sonra" denirse başlangıçtan sonra üç kez işlem yapılır. Başlangıç dahil ilk üç terim istenirse 4600, 4700, 4800 yazılır.

Kendini dene: 6850'den bir bin önce ve bir bin sonra hangi sayılar gelir?
Cevap: 5850 ve 7850.

Bölükler ve basamak değeri

Basamak ile bölüğü ayıralım

Sayıları sağdan üçer basamak ayırdığımız gruplara **bölük** denir. Sağdaki grup **birler bölüğü**, onun solundaki grup **binler bölüğü**dür. Dört, beş ve altı basamaklı sayılarda bu iki bölük bulunur.

Rakam aynı, bulunduğu yer farklı

Sayı değeri: Rakamın kendisidir. **Basamak değeri:** Rakam ile basamağının değerinin çarpımıdır.
352 525 sayısında 5 rakamları on binler, yüzler ve birlerdedir. Sayı değerleri 5'tir; basamak değerleri **50 000, 500 ve 5** olur.

Örnekleri inceleyelim

7462 → 7 | 462: Binler bölüğü 7; birler bölüğü 462.

58 031 → 58 | 031: Binler bölüğü 58; birler bölüğü 031.

624 708 → 624 | 708: Binler bölüğü 624; birler bölüğü 708.

624 708'deki 2: On binler basamağı; değeri 20 000.

624 708'deki 7: Yüzler basamağı; değeri 700.

Bölükteki rakamların değerleri

462 735 sayısının birler bölüğü 735'tir. Bu bölükteki rakamların basamak değerleri toplamı **700 + 30 + 5 = 735** olur. Binler bölüğündeki rakamların basamak değerleri toplamı ise **400 000 + 60 000 + 2000 = 462 000** olur.

Kendini dene: 84 608 sayısındaki 6'nın sayı ve basamak değeri nedir?
Cevap: Sayı değeri 6; yüzler basamağında olduğu için basamak değeri 600.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Çözümleme ve rakam değişiklikleri

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Sayıyı basamak değerlerine ayır

Bir doğal sayıyı basamak değerlerinin toplamı biçiminde yazmaya **çözümleme** denir. Her rakamı kendi basamak değeriyle yaz. 0'ın basamak değeri 0 olduğundan çözümlemede sıfır terimlerini yazmayabiliriz.

Rakam değişirse sayı ne kadar değişir?

Bir basamaktaki rakam 1 artarsa sayı o basamağın değeri kadar artar. **Binler rakamı 2 artarsa +2000**; **onlar rakamı 3 azalırsa -30** olur. Rakam değişikliği sorularında yeni rakamın 0 ile 9 arasında kaldığını kontrol et.

Örnekleri inceleyelim

6834	6000 + 800 + 30 + 4
41 205	40 000 + 1000 + 200 + 5
306 072	300 000 + 6000 + 70 + 2
8 on binlik + 4 yüzlük	80 400
27 463: binler rakamı +2	29 463; sayı 2000 artar.

İki değişikliği birlikte yapalım

284 637 sayısında on binler rakamı 3 azaltılsın, birler rakamı 2 artırılsın.
On binlerde: **-30 000**. Birlerde: **+2**.
Yeni sayı: **284 637 - 30 000 + 2 = 254 639**. Rakamların kendisini değil, basamak değerlerini ekleyip çıkarırız.

Kendini dene: 50 000 + 3000 + 80 + 6 hangi sayıdır?
Cevap: 53 086. Yüzler basamağı 0'dır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Onluğa ve yüzlüğe yuvarlama

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

En yakın onluğa yuvarlama

Komşu iki onluğu bul

Bir sayıyı kendisine en yakın onluğa dönüştürmeye **onluğa yuvarlama** denir. Önce sayının arasında bulunduğu iki onluğu belirleriz. Örneğin 267, 260 ile 270 arasındadır; 270'e daha yakındır.

Birler basamağına bak

Birler rakamı **0, 1, 2, 3, 4** ise alt onluğa; **5, 6, 7, 8, 9** ise üst onluğa yuvarlanır. Son rakam 0 olur. **5**, iki onluğa eşit uzaklığı gösterir; yuvarlamada üst onluk seçilir. Tam onluklar değişmez: 430 → 430.

Örnekleri inceleyelim

362 → 360: Birler 2; alt onluk.

478 → 480: Birler 8; üst onluk.

725 → 730: Birler 5; üst onluk.

1094 → 1090: Birler 4; alt onluk.

2997 → 3000: Üst onluğa geçince binlik değişir.

Yuvarlanınca aynı sonuca giden sayılar

En yakın onluğa yuvarlandığında **680** olan doğal sayılar **675'ten 684'e** kadardır. En küçüğü 675, en büyüğü 684'tür. 674 → 670; 685 → 690 olur. Böyle sorularda sınırların iki yanını da kontrol et.

Kendini dene: 2485 en yakın onluğa kaç olur?
Cevap: 2490. Birler basamağı 5 olduğundan üst onluk seçilir.

En yakın yüzlüğe yuvarlama

Komşu yüzlükleri bul

Sayının arasında bulunduğu iki yüzlükten hangisine daha yakın olduğunu belirleriz. Örneğin **1432**, 1400 ile 1500 arasındadır. 1400'e uzaklığı 32, 1500'e uzaklığı 68'dir. Bu yüzden **1400** olur.

Onlar basamağına bak

Onlar rakamı **0, 1, 2, 3, 4** ise alt yüzlük; **5, 6, 7, 8, 9** ise üst yüzlük seçilir. Onlar ve birler rakamları 0 olur. **1450 → 1500**; tam orta noktada üst yüzlük seçilir. Tam yüzlükler değişmez.

Örnekleri inceleyelim

631 → 600: Onlar 3; alt yüzlük.

876 → 900: Onlar 7; üst yüzlük.

2350 → 2400: Onlar 5; üst yüzlük.

7049 → 7000: Onlar 4; alt yüzlük.

9952 → 10 000: Üst yüzlüğe geçiş yeni basamak açar.

Onluk ile yüzlüğü karıştırma

2467 onluğa yuvarlanırsa **2470**, yüzlüğe yuvarlanırsa **2500** olur. Yüzlüğe yuvarlarken önce onluğa yuvarlama; doğrudan onlar rakamına bak. **2446 → 2400**; önce 2450 yapıp sonra 2500'e gitmek yanlış sonuç verir.

Kendini dene: Yüzlüğe yuvarlanınca 3600 olan en küçük ve en büyük sayılar?
Cevap: 3550 ve 3649.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Karşılaştırma ve sıralama

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Soldan başlayarak karşılaştır

Basamak sayısı fazla olan doğal sayı daha büyüktür. Basamak sayıları eşitse soldan başlayarak rakamları karşılaştırırız. İlk farklı basamakta rakamı büyük olan sayı büyüktür. Bütün rakamlar aynıysa sayılar eşittir.

İşaretleri doğru oku

> büyüktür, < küçüktür, = eşittir. İşaretin açık tarafı büyük sayıya bakar.
72 451 > 72 415: On binler, binler ve yüzler eşit; onlarda 5 > 1.
Sıralama yaparken sayıları basamakları hizalı biçimde yazmak işini kolaylaştırır.

Örnekleri inceleyelim

9999 < 10 001	Dört basamaklı sayı daha küçüktür.
53 217 > 52 999	Binler basamağında 3 > 2.
406 218 < 406 281	Onlar basamağında 1 < 8.
82 040 = 82 040	Tüm rakamlar eşittir.
Küçükten büyüğe	5308 < 5380 < 5803 < 5830

Boşluğa en büyük veya en küçük sayı

425 > 180 + □ ise 180 + □ en çok 424 olabilir. □ **= 424 - 180 = 244** en büyük cevaptır.
425 < 180 + □ ise toplam en az 426 olmalı. □ **= 426 - 180 = 246** en küçük cevaptır. Sıkı eşitsizlikte eşitliği kullanamayız.

Kendini dene: 36 802 ve 36 820 sayılarını karşılaştır.
Cevap: 36 802 < 36 820. Onlar basamağında 0 < 2.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Verilen rakamlarla sayı oluşturma

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Önce koşulları oku

“Rakamları birer kez kullan” deniyorsa verilen her rakamı yalnız bir kez kullanırız. **En büyük sayı** için rakamları büyükten küçüğe dizeriz. **En küçük sayı** için başa sıfır dışındaki en küçük rakamı, sonra kalanları küçükten büyüğe yazarız.

Tek ve çift sayı oluşturma

Birler rakamı **0, 2, 4, 6, 8** olan sayılar çift; **1, 3, 5, 7, 9** olanlar tektir. Tek/çift sayı sorularında uygun birler rakamını seç; kalan rakamları istenen büyüklüğe göre yerleştir. Gerekirse olası son rakamları ayrı ayrı dene.

Örnekleri inceleyelim

0, 2, 5, 8: en büyük	8520
0, 2, 5, 8: en küçük	2058; 0 başa gelemez.
0, 2, 5, 8: en büyük tek	8205; birler 5 olmalı.
0, 2, 5, 8: en küçük çift	2058
1, 3, 6, 9: en küçük tek	1369

Bir basamak koşulu verilirse

1, 4, 7, 9 rakamlarıyla, onlar basamağı 4 olan en büyük dört basamaklı sayı isteniyor. Önce 4’ü yerine koy: □□**4**□. Kalan rakamların en büyüğünü en sola yerleştir: **9741**. Her koşulu ve her rakamın bir kez kullanıldığını kontrol et.

Kendini dene: 0, 3, 6, 7 ile en küçük dört basamaklı tek sayı nedir?
Cevap: 3067. Son rakam 7, ilk rakam sıfır dışındaki en küçük rakamdır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Sayı örüntülerinin kuralı

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Adımlar arasındaki ilişkiyi bul

Belirli bir kurala göre devam eden sayı dizisine **sayı örüntüsü** denir. Önce ardışık sayılar arasındaki artış veya azalışı incele. Her adımda aynı işlem, dönüşümlü işlemler ya da düzenli değişen artışlar olabilir.

Kuralı bütün geçişlerde dene

4, 9, 14, 19: Her adımda +5.
3, 6, 12, 24: Her adımda ×2.
2, 5, 9, 14: Artışlar +3, +4, +5; sıradaki +6.
Yalnız ilk iki sayıya bakıp karar verme; bulduğun kural verilen bütün adımlara uymalıdır.

Örnekleri inceleyelim

12, 18, 24, 30, ...	+6 → 36
90, 82, 74, 66, ...	-8 → 58
5, 10, 20, 40, ...	×2 → 80
8, 11, 9, 12, 10, ...	Sırayla +3, -2 → 13
1, 3, 6, 10, 15, ...	Artışlar +2, +3, +4, +5 → 21

İşlemleri sırayla uygulayalım

Kural **×2, sonra +3** biçiminde dönüşümlü olsun. 4'ten başlayalım: **4** → **8** → **11** → **22** → **25** → **50**. Her geçişte sıradaki işlemi uygularız. Aynı adımda iki işlemi birlikte yapmayız. Şekil örüntüsünde önce her adımdaki nesne sayısını bulup aynı yöntemi kullanırız.

Kendini dene: 7, 12, 10, 15, 13, ... örüntüsünün sıradaki sayısı?
Cevap: 18. Sırayla +5, -2 işlemleri uygulanır.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Doğal sayılarla toplama

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Aynı basamakları alt alta yaz

Toplama işleminde bir araya getirilen sayılara **toplanan**, sonuca **toplam** denir. Sayıları birler, onlar, yüzler ve binler basamakları hizalı olacak şekilde alt alta yaz. İşleme sağdaki birler basamağından başla.

Elde ne demektir?

Bir sütunun toplamı 10 veya daha fazlaysa birlik rakamını yaz, onluk miktarını bir soldaki sütuna ekle. Üç toplananlı işlemde elde 2 de olabilir: **8 + 7 + 9 = 24**; 4 yazılır, 2 elde edilir. **0 eklemek sayıyı değiştirmez.** Toplananların sırası değişse de toplam değişmez.

Örnekleri inceleyelim

2431 + 1256	3687; eldeli işlem gerektirmez.
3678 + 2457	6135; birlerden başlayarak eldeyi aktar.
4856 + 739 + 28	5623; basamakları sağdan hizala.
1200 + 0	1200
235 + 165 + 400	(235 + 165) + 400 = 800

Adım adım: 2678 + 1567

Birler: 8 + 7 = 15 → 5 yaz, elde 1.
Onlar: 7 + 6 + 1 = 14 → 4 yaz, elde 1.
Yüzler: 6 + 5 + 1 = 12 → 2 yaz, elde 1.
Binler: 2 + 1 + 1 = 4. **Toplam 4245.** Elde, aynı sütuna değil bir soldaki sütuna gider.

Kendini dene: 1548 + 2376 + 125 kaçtır?
Cevap: 4049. Üç toplananın birler basamakları aynı sütunda olmalı.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Verilmeyen toplanan ve rakam

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Bilinmeyeni ters işlemle bul

İki toplanandan biri bilinmiyorsa **toplamdan bilinen toplananı çıkar**. İkiden fazla toplananda önce bilinenleri topla, sonra toplamdan çıkar. Bulduğun sayıyı boşluğa yerleştirip eşitliği kontrol et.

Eksik rakamda sütun sütun ilerle

Bir rakam eksikse birlerden başla; eldeyi unutma.
2□7 + 185 = 462
Birlerde 7 + 5 = 12 → 2 yazılır, elde 1.
Onlarda □ + 8 + 1 = 16 olmalı → □ **= 7**.
Yüzlerde 2 + 1 + 1 = 4. Böylece **277 + 185 = 462**.

Örnekleri inceleyelim

□ + 2386 = 5914	□ = 5914 - 2386 = 3528
1240 + □ + 360 = 2500	□ = 2500 - 1600 = 900
4□6 + 128 = 594	□ = 6; 466 + 128 = 594
Toplam piramidi	Üst komşular 120 ve 230 ise alt kutu 350.
Eksik piramit kutusu	Alt kutu 510, üstlerden biri 190 ise diğeri 320.

Üç toplananlı örnek

1825 + □ + 475 = 4000
Önce bilinenleri topla: **1825 + 475 = 2300**.
Sonra toplamdan çıkar: **4000 - 2300 = 1700**.
Kontrol: **1825 + 1700 + 475 = 4000**. Birden fazla eksik rakam varsa her sütundaki eldeyi not ederek ilerle.

Kendini dene: 3□8 + 246 = 594 işleminde □ nedir?
Cevap: 4. Birler 8 + 6 = 14; onlar 4 + 4 + 1 = 9; yüzler 3 + 2 = 5.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Toplama problemleri

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Neyi bulacağımızı belirleyelim

Birleştirme, toplam miktar ve artış sorularında toplama kullanırız. Ancak yalnız bir kelimeye bakıp işlem seçmeyiz. Önce **verilenleri** ve **isteneni** yaz; hangi bilgiyi önce bulman gerektiğini düşün. Her ara sonucun neyi anlattığını belirt.

Birden fazla adımı planla

“Kızlardan 85 fazla erkek var.” deniyorsa önce erkek sayısını bul. Sonra toplam öğrenci isteniyorsa kızlarla erkekleri topla. **480 kız, 85 fazla erkek:** Erkekler 480 + 85 = 565; toplam 480 + 565 = 1045. Yalnız 480 + 85 yapmak toplamı vermez.

Örnekleri inceleyelim

Kitaplar: 1240 ve 875	Toplam 1240 + 875 = 2115 kitap.
Dün 350, bugün 120 fazla	Bugün 470; iki günde 820.
Şimdi 11 yaşında, 4 yıl sonra	11 + 4 = 15 yaşında.
3 yıl önce 9 yaşındaydı	Şimdi 12; 2 yıl sonra 14 yaşında.
Toplam < 2000, doğal sayı	Toplamdan küçük en büyük doğal sayı 1999.

İki farklı grubun toplamı

Bir bahçede **245 elma**, elmalardan **68 fazla armut** ağacı var. Bahçede kaç ağaç var?
1. Armut: **245 + 68 = 313**.
2. Toplam: **245 + 313 = 558 ağaç**.
Kontrol: Armut sayısı 68 fazla mı? 313 - 245 = 68. Sonucu birimiyle yaz.

Kendini dene: Bir sınıfta 16 kız, kızlardan 3 fazla erkek var. Toplam kaç öğrenci?
Cevap: 16 + 3 = 19 erkek; 16 + 19 = 35 öğrenci.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Dört basamaklı sayılarda çıkarma

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Eksilen, çıkan ve fark

Çıkarma işleminde başlangıç miktarı **eksilen**, çıkarılan miktar **çıkan**, sonuç **fark**tır. **Eksilen - çıkan = fark.** Doğal sayılarla yapılan bu çalışmalarda eksilen, çıkandan küçük değildir. Aynı basamakları hizala ve birlerden başla.

Basamak bozma neden gerekir?

Bir sütunda üstteki rakam alttakinden küçükse soldaki basamaktan 1 alınır. **1 onluk = 10 birlik**, **1 yüzlük = 10 onluk** olarak yeniden gruplanır. Soldaki basamak 1 azalır; işlem yapılan basamak 10 artar. Sayının toplam değeri değişmez.

Örnekleri inceleyelim

7864 - 2531	5333
5243 - 1876	3367; basamak bozma gerekir.
6000 - 2487	3513; sıfırların üzerinden yeniden grupla.
4328 - 0	4328
4328 - 4328	0

Adım adım: 4032 - 1786

4032'yi **3 binlik, 9 yüzlük, 12 onluk, 12 birlik** olarak yeniden gruplayabiliriz.
Birler: 12 - 6 = 6. Onlar: 12 - 8 = 4.
Yüzler: 9 - 7 = 2. Binler: 3 - 1 = 2.
Fark 2246. Kontrol: **2246 + 1786 = 4032**. Bozma sırasında değişen bütün rakamları not et.

Kendini dene: 7004 - 2869 kaçtır?
Cevap: 4135. Kontrol: 4135 + 2869 = 7004.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Çıkarmada bilinmeyenler

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Hangi sayı eksik?

Eksilen bilinmiyorsa: Çıkan + fark.
Çıkan bilinmiyorsa: Eksilen - fark.
Fark bilinmiyorsa: Eksilen - çıkan.
Önce boşluğun işlemdeki görevini bul. Aynı çıkarma kuralını bütün boşluklara uygulama.

Eksik rakamı da kontrol et

5□2 - 178 = 364
Birlerde 2'den 8 çıkmaz: 12 - 8 = 4. Onlar basamağı 1 azalır. Onlarda sonuç 6 için yüzlükten bozma gerekir: □ **- 1 + 10 - 7 = 6**. Buradan □ **= 4** olur. Yüzlerde 4 - 1 = 3. Kontrol: **542 - 178 = 364**.

Örnekleri inceleyelim

□ **- 2345 = 1870**	□ = 2345 + 1870 = 4215
7350 - □ = 2860	□ = 7350 - 2860 = 4490
3□5 - 178 = 167	□ = 4; 345 - 178 = 167
□ **- 1560 = 2440**	□ = 4000
9000 - □ = 9000	□ = 0

Ters işlemle güvenli kontrol

8624 - □ = 3579
Çıkan = **8624 - 3579 = 5045**.
Kontrol 1: **8624 - 5045 = 3579**.
Kontrol 2: **3579 + 5045 = 8624**.
Sembol sorularında aynı sembolün aynı işlem içinde aynı rakamı gösterdiğini unutma; her sembol 0 ile 9 arasında bir rakamdır.

Kendini dene: □ - 2718 = 3906 işleminde eksilen nedir?
Cevap: 6624. Çünkü 2718 + 3906 = 6624.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026